

Tjeckien

Nationella domstolar

I diskrimineringsmål är behörig domstol i första instans i regel den lokala domstolen på den ort där svaranden (den person som anklagas för diskriminering) är bosatt. När alla vanliga rättsmedel har uttömts kan författningsbesvär inges till författningsdomstolen (<http://www.usoud.cz/>).

Författningsdomstolen

Joštova 8, 660 83 Brno 2

Tfn: (+420) 542162111

Fax: (+420) 542161309, (+420) 542161169

E-post: podani@usoud.cz

Författningsdomstolen är den domstol som ser till att lagarna är förenliga med konstitutionen. Domstolens rättsliga ställning och behörighet anges i den tjeckiska konstitutionen. Författningsdomstolen står utanför systemet med allmänna domstolar. Domstolens huvuduppgift är att se till att lagarna är förenliga med konstitutionen och att värna de grundläggande fri- och rättigheter som anges i konstitutionen, stadgan om grundläggande rättigheter och friheter och andra grundlagar i Tjeckien, och att garantera att statens myndighetsutövning sker i enlighet med konstitutionen.

Enligt artikel 87 i konstitutionen avgör författningsdomstolen bland annat författningsbesvär från juridiska eller fysiska personer mot lagakraftvunna och verkställbara beslut och andra ingripanden av offentliga myndigheter som påverkar de grundläggande rättigheter och friheter som garanteras genom konstitutionen. Författningsdomstolens avgöranden kan inte överklagas.

På sin webbplats har författningsdomstolen en guide till hur förfarandet går till (se <http://www.usoud.cz/pruvodce-rizenim-o-ustavni-stiznosti>).

Nationella människorättsinstitut

Det viktigaste människorättsorganet för kränkningar av grundläggande mänskliga rättigheter är ombudsmannen (se nedan).

På regeringsnivå faller frågan om mänskliga rättigheter inom ansvarsområdet för ministern för mänskliga rättigheter, lika möjligheter och lagstiftning. Andra organ som arbetar med frågan är det statliga rådet för mänskliga rättigheter, det statliga rådet för jämställdhet, det statliga rådet för nationella minoriteter och det statliga rådet för personer med funktionsnedsättning, vilka fungerar som rådgivande organ till regeringen.

Ombudsman**Ombudsmannen** <http://www.ochrance.cz/>

Údolní 39

Brno, 602 00

Telefon: +420 542 542 111

Fax: +420 542 542 112

E-post: podatelna@ochrance.cz

Ombudsmannen är ett självständigt, oberoende och opartiskt statligt organ som står utanför den offentliga förvaltningen och därför inte är en offentlig myndighet. Ombudsmannen skyddar personer mot åtgärder som vidtas av offentliga myndigheter och andra myndighetsutövande institutioner om dessa åtgärder är

olagliga,

lagliga, men på annat sätt bristfälliga eller felaktiga och därför inte förenliga med rättsstatsprincipen och principen om god förvaltningssed,

och dessa organ underlåter att agera.

Ombudsmannen är behörig att handlägga klagomål mot

ministerier och förvaltningsmyndigheter med behörighet i hela Tjeckien och de förvaltningsmyndigheter som lyder under dessa,

lokala självstyrande organ (dvs. kommuner och regioner), men endast när dessa utför uppgifter inom den statliga förvaltningen och inte när de utövar sin egen befogenhet (självstyre),

den tjeckiska centralbanken, när denna fungerar som förvaltningsmyndighet,

rådet för radio- och tv-sändningar,

den tjeckiska polisen, med undantag av brottsutredningar,

den tjeckiska armén och slottsvakten,

den tjeckiska kriminalvården,

anläggningar där personer hålls i förvar, sitter fängslade eller är föremål för institutionell eller skyddad utbildning och skyddad vård,

sjukförsäkringsbolag,

domstolsorgan eller åklagarmyndighetens organ när dessa utför uppgifter inom den statliga förvaltningen (särskilt när det gäller förseningar i förfaranden,

domstolars underlåtenhet att agera och domare som upprätt olämpligt), snarare än mot det faktiska beslut som en domstol eller åklagare fattat.

Sedan 2006 övervakar ombudsmannen även att frihetsberövade personers rättigheter skyddas.

Ombudsmannen har inte rätt att ingripa i privaträttsliga tvister (inbegripet tvister mellan arbetsgivare och arbetstagare, inte ens när arbetsgivaren är en statlig myndighet). Enda undantaget till detta är klagomål om diskriminering. Då får ombudsmannen även ingripa i privaträttsliga ärenden.

Ombudsmannen får göra oberoende utredningar, men får inte agera i statliga myndigheters ställe och får inte upphäva deras beslut. Om ombudsmannen upptäcker oegentligheter kan ombudsmannen emellertid begära att myndigheterna ska åtgärda problemet.

Om en statlig förvaltningsmyndighet eller en anstalt för frihetsberövade underlåter att fullgöra sin skyldighet att samarbeta med ombudsmannen, eller efter att oegentligheter har upptäckts underlåter att vidta lämpliga åtgärder, kan ombudsmannen underrätta allmänheten om detta.

Att offentliggöra uppgifter är en lagstadgad sanktionsmöjlighet som ombudsmannen har. I så fall får ombudsmannen även lämna ut för- och efternamn på specifika personer som agerat för den myndighet som gjort sig skyldig till oegentligheten.

Ett klagomål till ombudsmannen måste lämnas in av den person som vill få sina rättigheter skyddade, eller av hans eller hennes juridiska ombud. Om klagomålet lämnas in för någon annan persons räkning måste detta styrkas med en skriftlig fullmakt eller något annat dokument som visar att den som lämnar in klagomålet är bemyndigad att göra detta.

Ett klagomål måste alltid innehålla följande:

Klagandens för- och efternamn, adress och telefonnummer. Om klaganden är en juridisk person: namn, registrerat säte och firmatecknare.

En beskrivning av de faktiska omständigheterna, inklusive om ärendet även har hänskjutits till något annat organ och resultatet av detta.

Information om vilken myndighet eller vilka myndigheter som klagomålet riktas mot.

Bevis på att klaganden utan framgång har begärt att den myndighet som klagomålet gäller ska vidta åtgärder för att avhjälpa problemet.

Om ett beslut har utfärdats i ärendet måste klaganden även bifoga en kopia på detta,

och kopior på dokument som rör ärendet och innehåller viktiga uppgifter.

Hur lång tid utredningarna och handläggningen av klagomålet tar varierar och beror alltid på omständigheterna i det enskilda fallet och hur komplext ärendet är. I lagstiftningen fastställs inte några särskilda tidsfrister för ombudsmannens arbete. Ombudsmannen ska, i möjligaste mån, försöka behandla alla klagomål så snabbt som möjligt.

Det finns inte något rättsmedel mot (möjlighet att överklaga) en ombudsmans handläggning av ett klagomål och resultatet av handläggningen.

Ett klagomål kan inges på något av följande sätt:

Skriftligen – helst på ett förtryckt [klagomålsformulär](#) som postas till följande adress: Veřejný ochránce práv, Údolní 39, 602 00 Brno. Det går även att skicka ett personligt brev.

E-post (även med elektronisk signatur) till podatelna@ochrance.cz med en sammanfattande beskrivning av ärendet, eller ännu hellre genom att fylla i [klagomålsformuläret](#) och skicka det via e-post.

Databox – Ombudsmannens kontor har följande id: jz5adky. Datameddelandet kan innehålla ett ifyllt klagomålsformulär eller ett personligt brev med de viktigaste upplysningarna beträffande problemet.

Med hjälp av ett interaktivt formulär på nätet hos en elektronisk inlämnings tjänst, vilket garanterar att alla nödvändiga uppgifter finns med.

Personlig leverans till inlämningsavdelningen vid ombudsmannens kontor (Údolní 39, Brno), vardagar kl. 8.00–16.00. På detta sätt kan man utöver att inge ett klagomål med bilagor i skriftlig form (på papper), även lämna klagomålet på ett datamedium.

Lämna ett personligt klagomål i en rapport – På vardagar kl. 8.00–16.00 kan man personligen besöka mottagningsenheten vid ombudsmannens kontor och diskutera sitt klagomål. Detta nedtecknas sedan av en advokat på kontoret.

Människorättsorganisationer för särskilda områden

Barnombudsman

Det finns inte någon barnombudsman i Tjeckien. Ombudsmannen handlägger emellertid för närvarande klagomål från barn som rör skyddet av deras rättigheter och intressen.

Ombudsmannen <http://deti.ochrance.cz/>

Údolní 39

Brno, 602 00

Telefon: +420 542 542 888

Fax: +420 542 542 112

E-post: deti@ochrance.cz

Barn kan vända sig till ombudsmannen på olika sätt, bland annat **genom vanligt brev** som postas eller lämnas personligen till Veřejná ochránkyně práv, Údolní 39, 602 00 Brno, eller **med hjälp av det interaktiva formuläret**, som fyllts i i enlighet med instruktionerna, **genom e-post** till deti@ochrance.cz eller **genom att personligen inställa sig** på ombudsmannens kontor, där barnet kan diskutera och skriva ned problemet tillsammans med en av ombudsmannakontorets advokater.

I klagomålet bör framför allt följande tydligt anges:

Mot vem eller vad barnets klagomål riktas (inklusive namnet på åtminstone den myndighet eller annan institution eller person som barnet har haft att göra med).

Barnets för- och efternamn, födelsedatum och boställningsort.

En beskrivning av problemet.

Kontaktuppgifter, dvs. telefonnummer, e-postadress och postadress.

Ombudsmannen **kan hjälpa** barnet t.ex.

vid en socialarbeters försummelse,

om handläggningstiden i domstol är lång,

om en domare betar sig på ett olämpligt sätt,

om barnet mobbas i skolan,

om barnet nekades att börja på en skola,

vid ovanligt stränga hemförhållanden, mobbning etc. i barnets hem,

om barnets föräldrar inte har fått socialbidrag,

om myndigheterna inte har beräknat barnets mor- eller farföräldrars pension på ett korrekt sätt,

om fastighetskontoret inte har åtgärdat en byggnad i dåligt skick (konstruktionsmässigt och tekniskt), eller om en granne uppför en byggnad utan bygglov,

om myndigheterna inte vidtar åtgärder mot en soptipp på en förbjuden plats,

om ett klagomål mot en produkt som inte fungerade inte har behandlats.

Däremot får ombudsmannen inte t.ex.

ändra ett domstolsavgörande,

blanda sig i en polisutredning som den tjeckiska polisen gör (den åklagare som övervakar polisens verksamhet har vissa befogenheter i detta avseende), ingripa i privata tvister (t.ex. marktvister mellan grannar, tvister mellan föräldrar och andra familjemedlemmar etc.). Dessa ärenden måste hänskjutas till en domstol.

Institutioner som ger stöd till dem som drabbats av diskriminering

Ombudsman

Údolní 39

Brno, 602 00

Telefon: +420 542 542 111

Fax: +420 542 542 112

E-post: podatelna@ochrance.cz

Enligt ombudsmannalagen ska ombudsmannen ge personer som drabbats av diskriminering **metodiskt stöd**:

Ombudsmannen gör en bedömning av huruvida det aktuella beteendet faktiskt kan utgöra diskriminering enligt diskrimineringslagen, ger personer som drabbats av diskriminering råd om hur de ska gå vidare, vem de ska vända sig till och hur de ska göra för att inge en ansökan om att inleda ett diskrimineringsförfarande.

När en sökande ansöker hos ombudsmannen om att utreda diskriminering måste sökanden så detaljerat det går beskriva det påstådda diskriminerande beteendet och till ansökan bifoga alla bevis som kan styrka diskrimineringen.

Dataskyddsmyndighet

Dataskyddsmyndigheten <https://www.uouu.cz/>

Pplk. Sochora 27

170 00 Prag 7

Telefon: +420 234 665 111

Fax: +420 234 665 444

E-post: posta@uouu.cz

Dataskyddsmyndigheten (OPPD) är ett oberoende organ som

övervakar att behandlingen av personuppgifter sker i enlighet med de lagstadgade skyldigheterna,

för ett register över godkända instanser när personuppgifter behandlades,

tar emot medborgares klagomål om lagöverträdelser,

ger råd om skydd av personuppgifter.

Dataskyddsmyndighetens verksamhet regleras av lag nr 101/2000 om skydd av personuppgifter och ändring av vissa lagar, i dess ändrade lydelse.

Syftet med lagen om skydd av personuppgifter är att tillförsäkra personer det skydd som de garanteras i stadgan om grundläggande rättigheter och friheter mot **obehörigt intrång i deras privata och personliga liv och i strid mot lagen om skydd av personuppgifter – t.ex. om de personuppgifter som behandlas är felaktiga eller mer omfattande än syftet för vilka de begärdes** – har rätt att inge ett klagomål till dataskyddsmyndigheten.

Alla som upptäcker eller skäligen misstänker att hans eller hennes personuppgifter behandlas på ett sätt som strider mot deras rätt till skydd för sitt privata och personliga liv och i strid mot lagen om skydd av personuppgifter – t.ex. om de personuppgifter som behandlas är felaktiga eller mer omfattande än syftet för vilka de begärdes – har rätt att inge ett klagomål till dataskyddsmyndigheten.

Ett klagomål om en misstänkt överträdelse av lagen om skydd av personuppgifter bör innehålla

uppgifter om den person som misstänks ha överträtt lagen om skydd av personuppgifter,

en beskrivning av den verksamhet som omfattar den behandling av personuppgifter som överträdde lagen om skydd av personuppgifter,

uppgifter om de personuppgifter (eller åtminstone vilka kategorier av uppgifter) som behandlats i strid med lagen om skydd av personuppgifter,

dokument eller annat material (eller kopior av dessa) som dokumenterar förhållandet mellan anmälaren (klaganden) och den person som felaktigt har behandlat hans eller hennes personuppgifter,

dokument eller annat material (eller kopior av dessa) som gör det möjligt att slå fast att det har skett en överträdelse av lagen om skydd av personuppgifter, hänvisningar till tänkbara resurser som kan styrka de sakförhållanden som beskrivits,

anmälares (klagandens) kontaktuppgifter.

Klagomål kan även inges anonymt till dataskyddsmyndigheten eller skickas in på elektronisk väg.

Den person som inget klagomål är inte part i ett potentiellt förvaltningsmål, men kan höras som vittne.

Andra specialiserade organ

Vid en kränkning av grundläggande mänskliga rättigheter ska fysiska personer i första hand vända sig till ombudsmannen. Andra organ på området är t.ex.:

Inrikesministeriets enhet för förvaltning av flyktingförläggningar

<http://www.suz.cz/>

Lhotecká 7

143 01 Prag 12

Telefon: +420 974 827 118

Fax: +420 974 827 280

E-post: podatelna@suz.cz

Enheten för förvaltning av flyktingförläggningar är ett statligt organ, underställt den biträdande ministern för inrikesfrågor, allmän ordning och säkerhet. Den samarbetar med statliga och internationella institutioner, lokala myndigheter och icke-statliga organisationer. Enheten förvaltar även anläggningar för förvarstagna utlänningar. Sedan 2009 driver den ett nätverk av stödcenter för att underlätta integrationen av utlänningar i regionhuvudstäder.

Tjeckien använder enheten för förvaltning av flyktingförläggningar för att tillhandahålla bostäder och andra tjänster till asylsökande, flyktingar och frihetsberövade utlänningar i enlighet med lag nr 326/1999 om utländska medborgares vistelse i Republiken Tjeckien, och lag nr 325/1999 om asyl. Syftet med förvaltningsenheten är att ge dessa personer lämpliga och värdiga förhållanden.

Tjeckiens nationella råd för personer med funktionsnedsättning

Partyzánská 7

170 00 Prag 7 – Holešovice

Telefon: 266 753 421

E-post: nrzpcr@nrzp.cz

Sedan den 11 december 2014 har det nationella rådet för personer med funktionsnedsättning varit registrerat som en nationell organisation som företräder funktionsnedsattas intressen gentemot staten och andra offentliga institutioner. Det nationella rådets roll är att göra det lättare för personer med funktionsnedsättning att integreras i samhället, och det försvarar konsekvent dessa personers mänskliga rättigheter. Rådet är det främsta rådgivande organet till den statliga nämnden för personer med funktionsnedsättning.

I dessa uppgifter ingår även att

samordna arbetet i organisationer för personer med funktionsnedsättning i frågor av gemensamt intresse,

informera allmänheten om funktionsnedsättning,

övervaka fall av diskriminering mot personer med funktionsnedsättning,

genomföra projekt för att förbättra livet för personer med funktionsnedsättning,

planera åtgärder för att skapa lika möjligheter för personer med funktionsnedsättning på regional nivå,

driva ett nationellt nätverk av professionella center för social rådgivning, publicera publikationer, tidskrifter och informationsmaterial.

Övriga

Det finns flera ideella organisationer i Tjeckien som sysslar med människorättsfrågor och som hjälper personer när dessa rättigheter kränks.

Centret för integration av utlänningar

<http://www.cicpraha.org/>

Pernerova 32/10, 186 00, Prag 8

E-post: info@cicpraha.org

Centret för integration av utlänningar är en civilsamhällsorganisation som inrättades 2003 för att hjälpa utlänningar att integreras i det tjeckiska samhället. Centret inriktar sig på att erbjuda öppna och utåtriktade sociala tjänster och utbildningsprogram för utlänningar med permanent uppehållstillstånd i Tjeckien. Det har kontor i alla tjeckiska regioner. Fokus ligger dock på Prag och centrala Böhmen. Organisationen är registrerad som socialtjänstorganisation enligt lagen om sociala tjänster och ackrediterad enligt lagen om volontärtjänster.

Organisationen ägnar sig framför allt åt

att ge social rådgivning till invandrare, utländska medborgare som permanent eller tillfälligt vistas i landet och personer som omfattas av internationellt /subsidiärt skydd,

att ge rådgivning om jobb och utveckla program och aktiviteter för invandrare i syfte att göra det möjligt för dem att komma in på arbetsmarknaden, att anordna (öppna) kurser med låga förkunskapskrav i tjeckiska och andra specialiserade kurser i tjeckiska för utlänningar, inklusive att utveckla nya och progressiva undervisningsmetoder,

att anordna andra utbildningsaktiviteter (utbildning av lärare i tjeckiska och främmande språk, undervisning i främmande språk, fortbildning för pedagoger, mentorskap, datorkurser etc.),

volontärprogram – mentorskap i form av individuellt samarbete mellan klienten och volontären, samt anordnandet av fritidsaktiviteter och sociala aktiviteter, möten, diskussioner, temakvällar etc.),

informationsaktiviteter – seminarier, informationsmaterial.

Syftet med alla program är att göra det möjligt för invandrare i Tjeckien att leva ett oberoende och värdigt liv i landet och samtidigt se till att de respekterar och känner till lokala lagar och vedertaget beteende mellan personer, samt främja mottagarsamhällets förståelse, hjälpsamhet och respekt för att varje enskild invandrare är en enskild individ.

Senaste uppdatering: 13/05/2019

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.